

21. 11. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zvláštnosti trestného činu vraždy novorozeného dítěte matkou

Případy, kdy matka při porodu nebo po něm usmrtí své novorozené dítě, se čas od času v našich médiích objeví a vždy vyvolají velmi silné a většinou odsuzující reakce. Vražda novorozeného dítěte matkou je v současné společnosti vnímána jako jeden z nejtěžších trestných činů, ale nebylo tomu tak vždy. V historii lidstva najdeme etapy, kdy rodiče byli pány nad svými dětmi a měli tak i právo rozhodovat o jejich životě a smrti.

Případy, kdy matka při porodu nebo po něm usmrtí své novorozené dítě, se čas od času v našich médiích objeví a vždy vyvolají velmi silné a většinou odsuzující reakce. Vražda novorozeného dítěte matkou je v současné společnosti vnímána jako jeden z nejtěžších trestných činů, ale nebylo tomu tak vždy. V historii lidstva najdeme etapy, kdy rodiče byli pány nad svými dětmi a měli tak i právo rozhodovat o jejich životě a smrti.

V našem trestním zákoně nalezneme ustanovení § 220, která se zabývá trestným činem vraždy novorozeného dítěte matkou. Podle tohoto ustanovení matka, která v rozrušení způsobeném porodem úmyslně usmrtí své novorozené dítě při porodu nebo hned po něm, bude potrestána odnětím svobody na tři léta až osm let. V tomto případě jde o privilegovaný trestný čin, který je v poměru speciality k trestnému činu vraždy.

Zvláštnost tohoto trestného činu spočívá právě v jeho zvláštním znaku, kterým je rozrušení způsobené porodem. Zákon zde zohledňuje specifický psychický stav, ve kterém se žena po porodu nachází, a který může být příčinou jejího abnormálního chování, jež může u některé ženy, zejména pokud jde o labilní či psychopatickou osobnost, vyústit i v usmrcení jejího právě narozeného dítěte. Toto rozrušení se prokazuje znaleckým posudkem znalce z oboru porodnictví. Právě tento specifický stav matky novorozeného dítěte je důvodem mírnější trestní sazby tj. tři až osm let v porovnání s trestným činem vraždy, který je trestán trestem odnětí svobody v trvání od deseti až do patnácti let.

Více než u kteréhokoli jiného trestného činu, zde vystupuje do popředí také problematika plynutí času, kdy jednání matky, která v rozrušení způsobeném porodem usmrtila své novorozené dítě, se musí odehrát při porodu nebo hned po něm. Termín - hned po něm - však není nikde definován, a proto může způsobit určité komplikace při procesu dokazování. Tuto skutečnost je tak nutno posuzovat individuálně u každého jednotlivého případu a je zapotřebí zkoumat, zda-li rozrušení způsobené porodem v této době ještě trvalo.

Pokud se neprokáže, že matka v době, kdy usmrtila své novorozené dítě se nacházela ve stavu rozrušení způsobeného porodem, bude se její jednání posuzovat jako kvalifikovaná vražda, tedy vražda osoby mladší patnácti let, která je sankcionována trestem odnětí svobody na dvanáct až patnáct let nebo i výjimečným trestem.

Konfrontace
(mol)

Poslední novela trestního řádu, jež vstoupí v účinnost 1. ledna 2002, přinesla kromě jiného i významné změny, jež se dotýkají forem dokazování. Zákonodárce přistoupil k tomu, že jako

samostatný institut zakotvil konfrontaci, a to v rámci nového oddílu upravujícího některé zvláštní způsoby dokazování.

Tento úkon je již v platné právní úpravě zakotven a v praxi samozřejmě používán, ale setkáme se s nimi jako s modifikací výslechu. Podle ustanovení § 94 trestního řádu pokud výpověď obviněného v závažných okolnostech nesouhlasí s výpovědí svědka nebo spoluobviněného a rozpor nelze vyjasnit jinak, může být obviněný postaven těmto osobám tváří v tvář. Přitom osoby postavené tváří v tvář si mohou vzájemně klást otázky jen se souhlasem vyslychajícího.

Novela trestního řádu oproti poněkud kusé dosavadní úpravě vymezuje podmínky a průběh provedení konfrontace velmi podrobně. Ke konfrontaci lze přistoupit v případě obviněného a svědka. Pokud tedy výpověď obviněného v závažných okolnostech nesouhlasí s výpovědí svědka nebo spoluobviněného, může být obviněný postaven svědkovi nebo spoluobviněnému tváří v tvář. Stejně tak jestliže v závažných okolnostech nesouhlasí výpověď svědka s výpovědí obviněného nebo jiného svědka, může být i on postaven obviněnému nebo jinému svědkovi tváří v tvář.

Trestní řád přesně vymezuje i dobu, kdy lze konfrontaci provést. Konfrontace nemůže být provedena dříve, než každá z osob, které mají být konfrontovány, byla vyslechnuta a o její výpověď byl sepsán protokol. Konfrontace se zásadně provádí jen v řízení před soudem. Před podáním obžaloby je možné provést konfrontace jen výjimečně, pokud lze očekávat, že její provedení výrazně přispěje k objasnění věci a jestliže stejného cíle nelze dosáhnout jinak.

Dle dikce trestního řádu má být při konfrontaci vyslychaná osoby vyzvána, aby druhé osobě vypověděla v přímé řeči své tvrzení o okolnostech, v nichž výpovědi konfrontovaných osob nesouhlasí, popřípadě, aby uvedla další okolnosti, které s jejím tvrzením souvisejí a o kterých dosud nevyprávěla. Konfrontované osoby si mohou klást vzájemně otázky pouze se souhlasem vyslychajícího. Pokud se po skončení konfrontace ukáže potřeba konfrontované osoby znovu vyslechnout, musí se tento výslech provést odděleně.

Zvláštní postup je stanoven pro konfrontaci osoby mladší patnácti let. Takovou osobu lze podrobit konfrontaci jen ve výjimečných případech, a to tehdy jestliže je to pro objasnění věci nezbytně nutné. Je také nutno postupovat při konfrontaci takové osoby velmi šetrně. Ke konfrontaci se též přibere pedagog nebo jiná osoba mající zkušenost s výchovou mládeže, mohou být přibráni i rodiče. Konfrontace je zakázána u svědka, jehož totožnost se utajuje.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)